

Богдан-Ігор АНТОНІЧ
(1909-1936)

Bohdan-Ihor ANTONYČ
(1909-1936)

РІЗДВО

Народився бог на санях
в лемківському містечку Дуклі.
Прийшли лемки у крисанях
і принесли місяць круглий.

Ніч у сніговій завії
крутиться довкола стріх.
У долоні у Марії
місяць — золотий горіх.

(Зі збірки «Три перстені», 1934)

NATALE

È nato Iddio sulla slitta
nella città dei Lemki, Dukla.
Sono venuti i Lemki coi loro cappelli a tesa larga,
hanno portato il tondo della luna.

In un turbine di neve la notte
avvolge tetti di paglia.
Maria tiene nel palmo della mano
la luna, una noce d'oro.

(Dalla raccolta "Tre anelli", 1934)

МОНУМЕНТАЛЬНИЙ КРАЄВИД

Червоні куби мурів, кола жовтих площ,
квадрати скверів.
Людино, думки циркулем відмірюй зорі і
міста!
На брилі брила, коло в колі, вікна понад
вікна й двері,
стає на мідних сходах сонце, мов статуя
золота.

Басейни – мов дзеркала нерухомі в куряві
червоній.
Тут небо миється в воді густій і срібній,
наче ртуть.
В зеленім полум'ї трави пасуться
мармурові коні,
камінні янголи у парку металево в сурми
дмуть.

Герої сходять з п'єдесталів, сиплються з
пузонів іскри,
і сонце на гарматі, й прапори з музеїв у
вогні,
і леви з прапорів рядами йдуть
маєстатично містом,
і їде мармуровий вождь на кучерявому
коні.

PAESAGGIO MONUMENTALE

Rossi cubi di muri, cerchi di piazze gialle,
quadrati di parchi.
Uomo, col compasso del pensiero le stelle e le
città misura!
Masso su masso, cerchio nel cerchio, finestre su
finestre e porte,
alto sta il sole su scale di rame,
qual statua d'oro.

Piscine come specchi immoti
nella rossa polvere.
Il cielo qui si lava in acqua argentea, densa come
mercurio.
In fiamme verdi d'erba pascolano marmorei
cavalli,
ed angeli di pietra nel parco suonan trombe di
metallo.

Scendono eroi dai piedistalli, spandono scintille
le medaglie,
e il sole sui can-noni, nel fuoco le bandiere
portan fuori dai musei,
e i leoni dalle bandiere scesi per la città marcian
maestosi,
e il marmoreo condottiero avanza sul suo
ricciuto cavallo.

(1936)

АПОКАЛІПСИС

Підводяться, мов сонні, велетенські леви,
силуети
тяжких, прирослих до землі,
кам'яностопих тюрем,
і в'язнів по ночах відвідують коханки і
комети,
і місяць, мов рудий павук, повзе поволі
муром.

Коли слова на порох стерті, сповідатись
зорям зайво.
На зорях, мов на стінах, цвіль, черва,
зелінка й вогкість.
Обличчя в'язнів миє місяць синім і
холодним сяйвом,
аж обростуть за ніч, мов круглі пні,
кошлатим мохом.

Підземних рік слизьке, примарне зілля,
мокрі зорі й змії,
долини місяця оброслі
горіховим гаєм.
Сто днів і сто ночей ідуть руді дощі
і вітер віє,
вода підноситься і зорі й тюрми
заливає.

Де не оставсь на каменю ні камінь, де
зрівнялись гори,
знов мулярі нову тюрму будують з брил
квітчастих.
Цвіте під шибеницями багряне квіття
мандрагори,
і мотуз вішальників для живих приносить
щастя.

APOCALISSE

S'ergon com'assonati leoni immensi,
sagome
di prigionieri immani, nella terra abbarbicate
col petroso piede,
e amanti e comete visitan di notte i
prigionieri,
e la luna, come fulvo ragno, striscia piano
lungo il muro.

Quando logore le parole si fan polvere, a
che serve confessarsi alle stelle.
Sulle stelle, come sui muri, ci sono muffa,
ruggine, vermi, umidità.
D'azzurra e fredda luce lava la luna dei
prigionieri i volti
finché di muschio si copran in una notte,
come rotondi ceppi.

Vi-scide erbe spettrali, stelle bagnate e
serpenti riempiono fiumi sotterranei,
boschi di noci coprono le pianure
della luna.
Cen-to giorni e cento notti scrosciano
piogge rossastre e soffia il vento,
le acque si alzano e affondano le prigionie e
le stelle.

Là dove non rimase pietra su pietra, dove le
montagne furon spianate,
di nuovo innalzano i muratori una prigione
di massi colorati.
Fioriscono sotto il patibolo di mandragola
purpurei fiori,
e la corda degli impiccati porta fortuna ai
vivi.

(1936)

ЗАКІНЧУЮЧИ

Хто ж потребує слів твоїх?
Чи той, що важить хліб і сіль,
чи той, що відсотки рахує,
чи той, що у безсонну ніч
бунтарські зазиви друкує,
чи той, кого гарячка палить
і з голоду запеклий вже,
чи той, що чорні тюрми валить,
чи той, що тюрми береже?

IN CONCLUSIONE

Ma a chi servono le tue parole?
A chi pesa il pane e il sale,
a chi somma le percentuali,
a chi in una notte insonne
stampa pro-clami ribelli,
a chi è bruciato dalla febbre,
a chi è ine-betito per la fame,
a chi abbatte tetre prigionieri,
o a chi delle prigionie è guardiano?

(1a edizione postuma 1938)

ДИМ ЗА ЗОРЕЮ

Струмує гімн рослин, що кличуть
про нестримність зросту,
і серцю, мов по сьомій чарці,
невисловно п'яно.
Від'їду вже. Тут був я тільки
принагідним гостем.
До інших зір молитимусь
і інших ждати ранків.

Набрзклі пуп'янки бубнявлють
в клеїстій піні,
як зорі до рослин, зустрівшись в
поцілунку, липнуть,
і крізь лійки фіялок ніч фільтрує
чар весінній,
аж пригорщами пахощів у чаші
квіття сипне.

Зелена ніч рослин душна
екстазою знемоги,
у скорчах розкоші кущі, коріння,
й пальці й листя,
насіння вибухає, й місяць коле
землю рогом,
аж згасне днем закритий, що, мов змії, за
ним іскриться.

Коріння в черепах мерців сукате й
соковите,
життя встромляє свердли гудзуваті
в кубла смерті,
і дуб прискакує до дуба – два боги сердиті,
ударивши з розгоном в пні,
сплітаються уперті.

Вирують кола світляні – невломні
мотовила,
ось благовіщення світанку – й сонце
ніч розмеле.
Пий сьому чарку радощів! Хай серцю
хміль і крила!
Поезії кипучої і мудрої, мов зелень!

LA CASA DIETRO UNA STELLA

Vibra l'inno delle piante, irrefrenabile crescita
cantano,
ebbrezza inesprimibile del cuore, come dopo
il settimo calice.
E me ne vado. Solo ospite casuale,
qui fui.
Altre stelle pregherò e aspetterò
altre mattine.

Turgidi boccioli si gonfiano
di collosa schiuma,
come le stelle in un bacio s'attaccano
alle fronde,
per gl'imbuti delle violette filtra la notte
magia di primavera,
e nelle coppe dei fiori profumi sparge
a piene mani.

Verde la notte delle piante sfinita soffoca
nell'estasi,
nello spasimo del piacere s'arriccian radici
e piante, foglie e dita,
esplode il seme, col suo corno la luna
la terra trafigge,
finché la spegne, scintille sprizzando, il
serpente del giorno.

Nei teschi dei morti radici nodose
di linfa piene,
nocchiuti trapani la vita affonda
nei nidi della morte
e una quercia l'altra assalta: dèi adirati,
s'avvinghiano caparbi, nella furia scuotendo
i ceppi attorno.

Cerchi di luce vorticosi, infrangibili
conocchie,
annunciazione dell'alba, il sole la notte
frantuma.
Bevi della gioia il settimo calice! S'inebri
nel volo il cuore!
Di sapiente poesia, verzura che ribolle!

Живу коротку мить. Чи довше житиму,
не знаю,
тож вчусь в рослин сп'яніння, зросту
і буяння соків.
Мабуть, мій дім не тут.
Мабуть, аж за зорею. Поки
я тут, інстинктом чую це: співаю –
тож існую.

Під шкаралущею землі булькочуть
рвійні води,
крайнебо в млах фіялкових за ранком,
мов за муром.
Від'їду вже з долонями на лірі
сонця сходу,
співаючи хвалу надлюдським
і рослинним бурям.

Colgo l'attimo fuggente. Se vivrò più a lungo,
non lo so:
dalle piante l'ebbrezza apprendo, crescita
turbিনosa della linfa.
Non è qui forse la mia casa.
Dietro una stella, forse. Ma finché
io qui sarò, lo so d'istinto: io canto,
dunque sono.

Sotto il guscio della terra si frangon
l'acque gorgogliando,
orizzonte di violacee nebbie s'alza dietro
al muro del mattino,
E me ne vado, le mani posando sulla lira del
sol che sorge,
a sovrumane arboree tempeste
cantando osanna.

(1936)

Traduzione di Oxana Pachlowska e Giovanna Brogi¹

---

¹ Tratto da: Bohdan-Ihor Antonyč, *Poeziji*, Kyiv, Radjanskyi Pysmennyk, 1989